

FORKLARING TIL DATATABELLENE

For hvert enkelt kart er det på motstående side laget en tabell som er delt i fire hoveddeler:

- Lokaliseringsdata
- Opploddingsdata
- Hydrologiske data (innsjødata)
- Andre opplysninger

Da alle disse opplysningene av praktiske grunner måtte få plass på én side i boken er det brukt en del forkortelser og korte uttrykksformer som her forklares nærmere.

Lokaliseringsdata

INNSJØNAVNET

er hentet fra den nyeste utgaven av Norges Geografiske Oppmålings topografiske hovedkartserie i målestokk 1 : 50 000 (serie M711).

HØYDE OVER HAVET

Her er angitt det tall som står på det topografiske kartet. Dette kan medføre at det blir en liten uoverensstemmelse mellom denne "generelle" høyde over havet og den nøyaktigere høyde som vil være oppgitt i samband med opploddingsdataene. Av praktiske grunner refererer de fleste dybder seg til vannstanden ved opploddingen. Se nedenfor.

VASSDRAGSNUMMER

Hele landet er delt inn i vassdragsområder. Disse identifiseres med et tre-sifret nummer som starter med 001 for Halden-vassdraget og løper kysten rundt til Øst-Finnmark der siste nummer er 247. Deretter følger vassdrag som renner inn i Finland og Sverige med numrene 248-314.

De tre første sifrene i et vassdragsnummer angir altså i hvilket vassdragsområde vedkommende innsjø befinner seg. De følgende sifrene, etter et punktum, angir delområdet i vassdragsområdet der sjøen ligger. Store innsjøer vil kunne ligge i flere delområder og derved få flere nummer. I slike tilfelle er bare det laveste nummer oppgitt. I prinsipp kan et elvesystem deles opp i så detaljerte enheter som man ønsker uten at systemet blir endret. Hver enkelt innsjø vil få et entydig nummer.

Dette nummereringssystemet er nytt og holder på å innarbeides. Et eldre system, brukt i Vassdragsdirektoratet gjennom mange år, hadde ett nummer for hver av landets største elver. Der dette er aktuelt finnes også dette nummer oppgitt, se nedenfor.

Rekkefølgen av kartene i denne boken er bestemt av det nye nummersystemet.

VASSDRAG

Her oppgis navnet på vassdraget der sjøen ligger, og oftest vil dette være hovedelven gjennom vassdragsområdet. Dersom denne elven hadde nummer i det gamle systemet, er dette angitt i parentes og vil alltid bestå av tre sifre.

ELV

Navnet på elven som løper ut av sjøen oppgis. Dersom denne har et nummer etter det gamle systemet er dette angitt i parentes.

UTM-REFERANSE

Innsjøens utløp er koordinat-bestemt i det såkalte Universal Transversal Mercator referansesystem. Rutetilvisning til UTM-systemet er gitt til nærmeste 100 m. De fleste moderne topografiske kart har UTM-referansenett påtrykt, og det er på disse kartene angitt hvordan systemet skal brukes. På Økonomisk kartverk er UTM-rutenettet bare angitt ved markering i kartrammen.

FYLKE

Hvis en innsjø krysser en fylkesgrense, er begge fylkenes navn angitt. For Mjøsa er alle tre fylker angitt.

KOMMUNE

Alle kommunene som grenser til eller omgir innsjøen er angitt.

KARTSERIE M711

Her er oppført det eller de kartblad i Norges Geografiske Oppmålings hovedkartserie i målestokk 1 : 50 000 (serie M711) som viser vedkommende innsjø, selv om bare en liten del av vannet ligger innenfor et kartblad.

LOKALISERINGSKART

For at man lettere skal kunne se hvor den kartlagte innsjøen ligger, er det laget et lite lokaliseringskart i målestokk 1 : 4 mill. Den aktuelle sjøen er markert enten som en svart flate tilsvarende vannets utstrekning eller med en liten stjerne. Disse kartene er utsnitt av et basiskart utarbeidet av NGO.

Opploddingsdata

OPPLODDET

Her gis opplysninger om opploddingen, årstall, hvem som utførte arbeidet og hvilken etat som var ansvarlig for arbeidet.

METODE

Her oppgis hvilken type instrument som er brukt: håndlodd, digitalt ekkolodd eller ekkograf. Profiltetthet og navigasjonsmetode er det vanskelig å angi for de fleste kartene. Dette er derfor utelatt, men under neste punkt er det gitt en subjektiv vurdering av arbeidets generelle kvalitet.

KVALITET

En relativ skala fra 1 til 5 er brukt, der 5 betyr den høyeste kvalitet. Tallet er et resultat av subjektive vurderinger av instrumentets mulige målefeil, måletettheten, navigasjon samt forskjellige forhold ved utarbeidelsen av kartet. Se nærmere under kapitlet "Feilkilder".

ORIGINALKARTETS MÅLESTOKK

Dette er oppgitt til orientering for dem som ønsker å skaffe seg kopi av det originalkart som er brukt ved utarbeidelsen av foreliggende album. I flere tilfeller er nemlig de opprinnelige feltdata inntegnet på et kart i stor målestokk som senere er noe forminsket ved rentegningen. Det er målestokken på dette rentegnede eksemplar som oppgis. I noen tilfeller er rentegningen utført på et materiale som det nå er vanskelig å ta kopier fra på grunn av originalens fysiske forfatning. Det er derfor ikke alltid mulig å få levert kopier av originalkartene. Man kan henvende seg til Hydrologisk avdeling for nærmere opplysninger.

KARTGRUNNLAG FOR STRANDLINJE

Her oppgis det kartmaterialet som ligger til grunn for tegning av sjøens omriss. Dette vil normalt være et topografisk kart (serie M711 i målestokk 1 : 50 000) eller gradteigskart, resp. rektangelkart i målestokk 1 : 100 000 eller økonomiske kart i målestokk mellom 1 : 5 000 og 1 : 20 000.

HYDROMETRISK STASJON

Forekommer det en hydrometrisk stasjon i innsjøen er denne oppgitt med et nummer, en kode og et navn. Stasjonen er dessuten avmerket på kartet med en liten trekant nær stranden.

Vannstandsdata for sjøen er som regel hentet fra den oppgitte stasjonen, og høyden på vannspeilet under opplodding refererer seg til denne. Hvis det er flere hydrometriske stasjoner i vannet, er som regel den sekundære stasjonen (oftest en eldre eller en som er nedlagt) angitt i parentes. Se forøvrig kartet over hydrometriske stasjoner i Norge (Hydrologisk avdeling 1978) og katalogen over hydrometriske stasjoner (Hydrologisk avdeling, 1983).

HØYDESYSTEM

Vannstanden under opploddingen er normalt oppgitt i meter over havet. Da det ofte forekommer forskjellige nivålementer kan høyden være gitt enten i NGO's, NVE's eller reguleringsforeningenes egne høydesystem (i sistnevnte tilfelle står REG i tabellen). Disse systemene avviker ofte noe fra hverandre, og det er derfor nødvendig å oppgi hvilket system det refereres til.

VANNSTAND UNDER OPPLODDING

Som nevnt foran er høyden på vannspeilet under opplodding oppgitt i meter over havet. I noen tilfeller kan dette ha vært vanskelig eller umulig. Da refererer vannstanden seg til avlesningen på måleskalaen ved den hydrometriske stasjonen i sjøen, eller i forhold til en bolt ved utløpet.

Innsjødata

STØRSTE LENGDE

Dette er en lengde målt langs dypålen, eller der dette har vært vanskelig, avstanden mellom to oppgitte punkter.

STØRSTE BREDE

Her oppgis et omtrentlig mål på tvers av lengderetningen eller mellom definerte punkter.